

Urbaniseringen i Danmark siden 1926

Af Jan Christensen, jnc@kl.dk

Dato: 8. februar 2017

Sags ID: PRJ-2013-00058
Dok. ID: 2236527

E-mail: JNC@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 14

Formålet med dette analysenotat er at afdække urbaniseringen de seneste 90 år, med særligt fokus på udviklingen for hovedstadsområdet og udviklingen for de største provinsbyer.

Analysens hovedkonklusioner

- Siden 1926 er befolkningen i Danmark vokset fra 3,4 mio. til 5,7 mio. indbyggere, svarende til en stigning på 68,1 pct.
- Væksten er især sket blandt de største provinsbyer, som nu huser næsten to og en halv gange så mange borgere, svarende til en stigning på 148,3 pct., sammenlignet med 1926.
- I samme periode er indbyggertallet i hovedstaden næsten fordoblet, svarende til en stigning på 90,8 pct.
- Urbaniseringen de seneste 90 år har således medført befolkningsforskydninger, som har været stærkest mod de største provinsbyer, sammenlignet med hovedstadsområdet.
- I 1926 boede 23,9 pct. af befolkningen i hovedstadsområdet, og 18,3 pct. af befolkningen boede i de 29 største provinsbyer, mens andelen i 2016 er lige store for hovedstadsområdet og for de største provinsbyer, nemlig 27,1 pct.

Dato: 8. februar 2017

 Sags ID: PRJ-2013-00058
 Dok. ID: 2236527

 E-mail: JNC@kl.dk
 Direkte: 3370 3802

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 2 af 14

Indhold

1	Baggrund og indledning	2
1.1	Urbanisering og dobbelturbanisering.....	2
2	Metode og data.....	3
2.1	Statistikbanken	3
2.2	Folkemængden – Statistiske meddelelser.....	3
2.3	Konsistens over tid	3
3	Resultater	4
3.1	Overordnet udvikling i folketallet.....	4
3.2	Fordelingen af befolkningen	5
3.3	Udviklingen har svinget meget	6
3.4	Perioden 1966 til 1986.....	6
3.5	Perioden 1986 til 2006.....	7
3.6	Perioden 2006 til 2016.....	7
	Bilag 1 – Udviklingen i folketallet for hovedstadsområdet	8
	Bilag 2 – Udbygningen af s-togsnettet	12
	Bilag 3 – Folketallet for de 29 største provinsbyer	13
	Bilag 4 – beskrivelse af datagrundlaget	8

1 Baggrund og indledning

1.1 Urbanisering og dobbelturbanisering

Når snakken falder på urbanisering i Danmark, kan det let blive med et billede af hovedstaden mod resten af landet, og især de egentlige landområder. Det kan jo også godt afspejle tendensen de senere år. Men hvordan er billedet, hvis der ses i et længere historisk tidsperspektiv.

Hvordan har den mere lokale urbanisering, med flytning mod de større regionale bycentre, forløbet? Hvilke befolkningsforskydninger fulgte med?

I dette notat afdækkes udviklingerne i folketallet de seneste 90 år, for hovedstadsområdet, de 29 største provinsbyer og resten af landet.

I afsnit 2 skitseres metode og datagrundlag. I afsnit 3 præsenteres hovedresultaterne. Bilagene redegør i detaljer for datagrundlag og uddyber metoden til at afgrænse hovedstadsområdet.

2 Metode og data

Analysen er afgrænset til perioden fra 1926 og frem. Det skyldes primært datamæssige udfordringer ved at gå længere tilbage pga. genforeningen med Sønderjylland i 1920.

Af hensyn til overskueligheden indgår kun data for folketallet for hvert tiende år, med start i 1926 og slut i 2016.

I det følgende beskrives datagrundlag og metoder. Bilagene indeholder tabeller med bagvedliggende data og en uddybning af metoden.

2.1 Statistikbanken

Folketal for byområder er hentet fra Danmarks Statistik, som offentliggøres årligt i statistikbanken. Seneste årgange findes i statistikbankens tabel BY1. Tallene for 2006 er fra tabel BEF44, mens tallene for 1976, 1986 og 1996 er fra tabel BEF4A.

2.2 Folkemængden – Statistiske meddelelser

Folketallene for perioden 1926 til 1966 findes i publikationsserien Folkemængden fra Danmarks Statistik. De er alle tilgængelige på Danmarks Statistiks hjemmeside.

Opgørelserne baserer sig på de regelmæssigt afholdte folke- og boligællinger. Det er spørgeskemabaserede opgørelser, som afholdtes ca. hvert femte år.

2.3 Konsistens over tid

Samlet set vurderes, at det tilgængelige datamateriale udgør et solidt grundlag for at basere analysen af byfolketallene, på en tidsserie som dækker perioden 1926 til 2016, *jf. bilag 4*. Der er tale om opgørelser pr. primo året, som dog for årene 1926 til 1966 dateringsmæssigt er tilnærmede primoopgørelser.

Dato: 8. februar 2017

Sags ID: PRJ-2013-00058
Dok. ID: 2236527

E-mail: JNC@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 14

3 Resultater

3.1 Overordnet udvikling i folketallet

I perioden fra 1926 til 2016 steg folketallet i Danmark med 67,6 pct., jf. figur 3.1 og tabel 3.1. Det dækker over forskellige udviklinger, for forskellige typer af bymæssighed.

Dato: 8. februar 2017

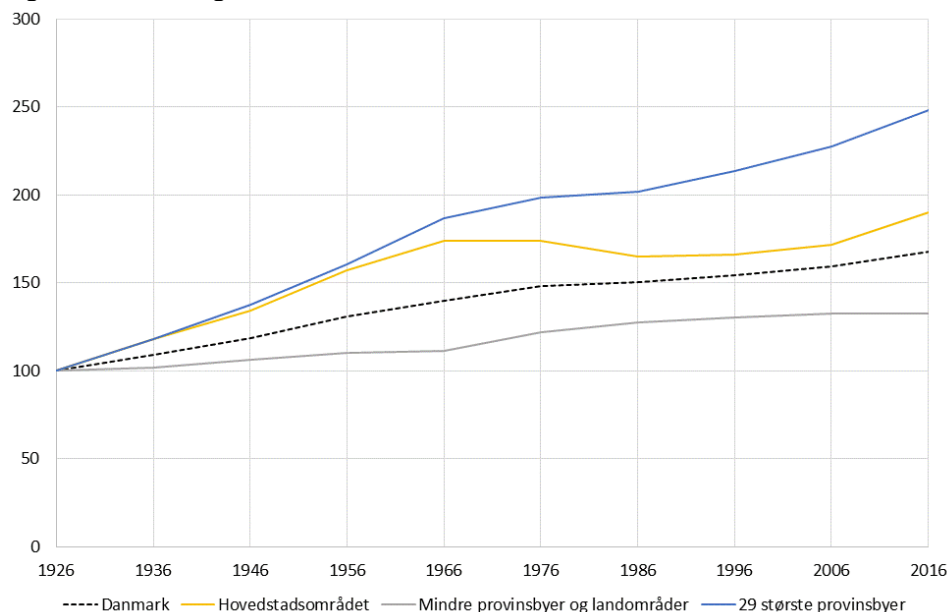
 Sags ID: PRJ-2013-00058
 Dok. ID: 2236527

 E-mail: JNC@kl.dk
 Direkte: 3370 3802

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 4 af 14

Figur 3.1: Udviklingen i folketallet, 1926 = indeks 100

Note: De 24 største provinsbyer er defineret som de byer der har mindst 20.000 indbyggere i 2016.
 Kilde: Statistikbanken BY1, BEF4 og BEF44, Folkemængden – Statistiske Meddelelser fra Danmarks Statistik

Tabel 3.1: Folketal og andel (i kursiv) af befolkningen i pct.

Område	1926	1946	1966	1986	2006	2016	Udvikling siden 1926, i pct.
Danmark	3.404.555 <i>100,0</i>	4.045.232 <i>100,0</i>	4.767.597 <i>100,0</i>	5.111.273 <i>100,0</i>	5.427.459 <i>100,0</i>	5.707.251 <i>100,0</i>	67,6
Hovedstadsområdet	814.575 <i>23,9</i>	1.094.031 <i>27,0</i>	1.417.274 <i>29,7</i>	1.342.998 <i>26,2</i>	1.397.594 <i>25,8</i>	1.549.215 <i>27,1</i>	90,2
Mindre provinsbyer og landområder	1.966.199 <i>57,8</i>	2.091.716 <i>51,7</i>	2.187.011 <i>45,9</i>	2.522.784 <i>49,3</i>	2.617.228 <i>48,2</i>	2.609.342 <i>45,7</i>	32,7
29 største provinsbyer	623.781 <i>18,3</i>	859.485 <i>21,2</i>	1.163.312 <i>24,4</i>	1.250.491 <i>24,4</i>	1.412.637 <i>26,0</i>	1.548.694 <i>27,1</i>	148,3

Note: De 29 største provinsbyer er defineret som de byer der har mindst 20.000 indbyggere i 2016.
 Kilde: Statistikbanken BY1, BEF4 og BEF44, Folkemængden – Statistiske Meddelelser fra Danmarks Statistik

Der er i 2016, udover hovedstadsområdet, 29 byer med flere end 20.000 indbyggere. Aarhus er den største, mens Skive er den mindste. Det samlede folketal for de 29 største provinsbyer er steget med 148,3 pct. jf. figur 3.1 og

tabel 3.1. Folketallet var i 1926 624.000 og frem mod 2016 steg det til 1.548.000. I samme periode steg folketallet for hovedstadsområdet med 90,2 pct., fra 814.000 til 1.549.000 indbyggere. Således har væksten i folketallet været højere for hovedstadsområdet og især stor for de største provinsbyer, sammenlignet med Danmark som helhed.

For de mindre provinsbyer og landområderne har stigningen i folketallet fra 1926 til 2016 kun været på 32,7 pct.

Bilagene indeholder detaljerede tabeller med folketal for byerne og for enkeltdele som tilsammen udgør hovedstaden.

Dato: 8. februar 2017

Sags ID: PRJ-2013-00058
Dok. ID: 2236527

E-mail: JNC@kl.dk
Direkte: 3370 3802

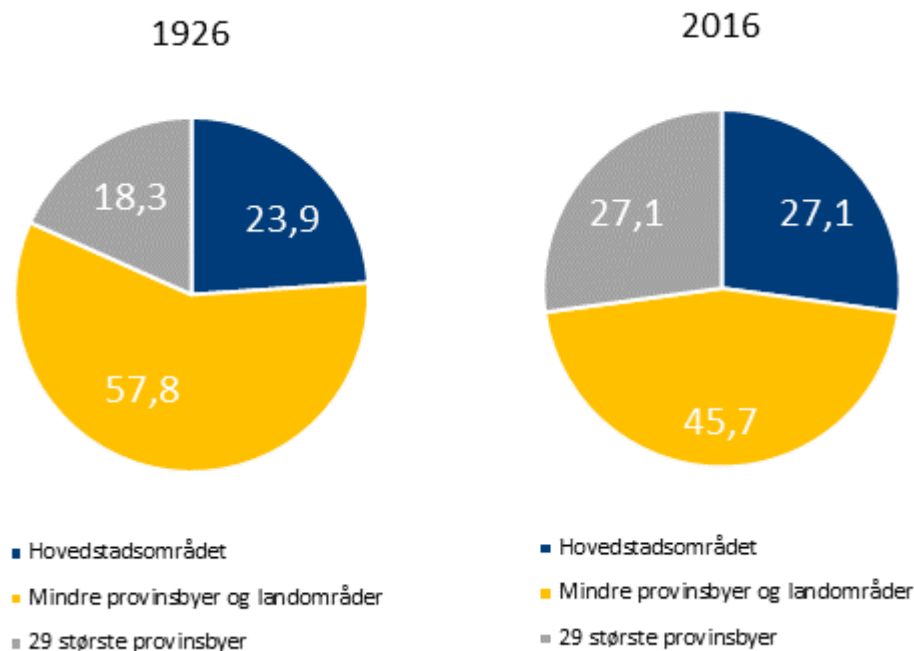
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 14

3.2 Fordelingen af befolkningen

Tidligere boede en større andel af befolkningen på landet, sammenlignet med i dag. Der er dermed i løbet af de seneste 90 år sket en kondensering af befolkningen i byområderne. I 2016 boede 54,2 pct. af befolkningen i enten hovedstadsområdet, eller i en af de 29 største byområder, *jf. figur 3.2*. Pågældende områder husede kun 42,2 pct. af befolkningen i 1926. Det er især de 29 største provinsbyer, som står for en voksende andel af befolkningen. Her bor i 2016 næsten hver fjerde, svarende til 27,1 pct., mod kun 18,3 pct. i 1926, *jf. figur 3.2*. Der bor nu lige så mange borgere i de 29 største provinsbyer, som i hovedstadsområdet som helhed.

Figur 3.2: Andel af befolkningen fordelt på hovedstadsområdet, større provinsbyer og resten af landet, i pct.

Note: De 29 største provinsbyer er defineret som de byer der har mindst 20.000 indbyggere i 2016.
Kilde: Statistikbanken BY1 og Folkemængden 1925 – Statistiske Meddelelser fra Danmarks Statistik

Overordnet set, så har der i hele perioden boet en betydelig del af befolkningen i hovedstadsområdet. Det store skifte der har været i befolkningsandelen

lene, findes for de største provinsbyer. De står nu for en betydeligt større andel af befolkningen, hvilket er sket på bekostning af de mindre byer og landområderne, som kun i mindre grad har fået del i befolkningsvæksten.

3.3 Udviklingen har svinget meget

Befolkningsvæksten har varieret betydeligt i forskellige delperioder siden 1926, *jf. figur 3.3*. Størst vækst i befolkningen fandt sted i efterkrigsårene fra 1946 til 1956. Her var der betydelig vækst i alle tre grupper af bymæssighed, men især stor i hovedstadsområdet og blandt de største provinsbyer. Det hænger naturligt sammen med mekaniseringen i landbruget, som frigjorde arbejdskraft, som søgte mod de nye industriarbejdspladser i byerne.

Dato: 8. februar 2017

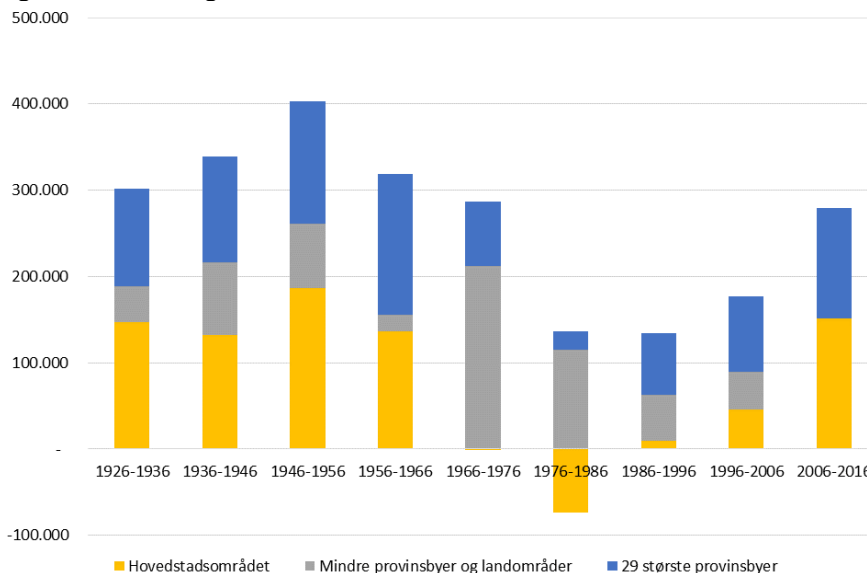
Sags ID: PRJ-2013-00058
Dok. ID: 2236527

E-mail: JNC@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 14

Figur 3.3: Udviklingen i folketallet

Note: De 29 største provinsbyer er defineret som de byer der har mindst 20.000 indbyggere i 2016.
Kilde: Statistikbanken BY1, BEF4 og BEF44, Folkemængden – Statistiske Meddelelser fra Danmarks Statistik

3.4 Perioden 1966 til 1986

Folketallet for hovedstadsområdet voksede betydeligt i perioden frem til midten af 60'erne. Herefter var væksten beskeden. I perioden 1966 til 1976 var det samlede folketal for hovedstadsområdet uændret. Det dækker over et fald i folketallet for de centralt beliggende kommuner, Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, som samlet set oplevede et fald i folketallet på 164.000. I samme periode havde de omegnskommuner som udgør resten af hovedstadsområdet en tilsvarende stigning, hvorfor det samlede folketal for hovedstaden forblev uændret.

I perioden 1976 til 1986 faldt folketallet i hovedstaden med 74.000, svarende til et fald på 5,2 pct. Det dækker over et fortsat fald i folketallet for de centralt beliggende kommuner, samt en opbremsning i væksten for en række af de øvrige dele af hovedstadsområdet, som under ét kun vækstede folketalsmæssigt med godt 8.000 borgere.

I perioden 1966 til 1986 voksede folketallet i de største provinsbyer med 15,0 pct. Det drejer sig især om Ølstykke-Stenløse, Køge, Ringsted, Hjørring og Silkeborg, som alle havde vækst i folketallet på mere end 25 pct., *jf. bilag 3*. Dernæst kommer Holstebro, Hillerød, Holbæk og Næstved, som alle havde en vækst på mellem 20 pct. og 25 pct.

For de mindre byer og landområderne var væksten i perioden 1966 til 1986 på 8,2 pct.

3.5 Perioden 1986 til 2006

For perioden 1986 til 1996 voksede folketallet i Danmark med 134.000 indbyggere. Det var en vækst, som især kom provinsen til gode. Heraf var der især stigning i folketallet for de største blandt provinsbyerne. Fra starten af 90'erne vender udviklingen i folketallet for de centrale dele af hovedstadsområdet. Efter et par årtier med fald, kom der igen stigninger i folketallet.

Den vækst der var i folketallet i perioden 1996 til 2006, kom de største provinsbyer til gode. I modsætning til de fore den periode steg folketallet i hovedstadsområdet igen. Således voksede folketallet med 45.000 fra 1.352.000 i 1996 til 1.397.000 i 2006, svarende til en stigning på 3,4 pct.

3.6 Perioden 2006 til 2016

Folketallet for Danmark voksede med hele 279.000 i perioden 2006 til 2016. Den vækst tilfalder udelukkende hovedstaden og de 29 største provinsbyer, *jf. figur 3.3*, som folketalsmæssigt voksede med 10,8 pct. henholdsvis 9,6 pct., *jf. bilag 5*. For hovedstadsområdet drejer det sig om en stigning på 151.000 indbyggere, hvoraf Københavns Kommune alene står for 90.000, svarende til en stigning på 18,0 pct. For provinsbyerne står Aarhus for den antalsmæssigt største stigning på 36.000 indbyggere, svarende til en stigning på 15,8 pct.

Befolkningsudviklingen det seneste årti har dermed givet forskydninger som har forstærket koncentrationen i byområderne. Det gælder ikke kun hovedstadsområdet, men også i betydelig grad for de største provinsbyer. Blandt andet har de tre største provinsbyer alle haft stigning i folketallet, som er større end hovedstadsområdet, set under ét.

Dato: 8. februar 2017

Sags ID: PRJ-2013-00058
Dok. ID: 2236527

E-mail: JNC@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 14

Bilag 1 – Beskrivelse af datagrundlaget

Samlet set vurderes, at det tilgængelige datamateriale udgør et solidt grundlag for at basere analysen af byfolketallene, på en tidsserie som dækker perioden 1926 til 2016. Der er tale om opgørelser pr. primo året, som dog for årene 1926 til 1966 dateringsmæssigt er tilnærmede primoopgørelser. Folketal for de største provinsbyer fremgår af *bilag 4*, mens folketallene for de enkeltdele som udgør hovedstadsområdet fremgår af *bilag 2*.

Metodemæssigt har opgørelsen af byfolketal været fuldstændig konsistent siden byopgørelsen for 1976. Den geografisk afgrænsning af bypolygonerne følger FN-definitionerne. Statustidspunktet er for hvert af årene 1. januar.

I bemærkningerne til tabellerne for 1966, anvendes næsten enslydende afgrænsninger af sammenhængende byområder, som tilfældet er for de senere årgange, *jf. boks B.1*. Statustidspunktet er den 27. september 1965, som i analysen betragtes som primo 1966.

Boks B.1: Formuleringer fra dokumentationen af 1966-opgørelsen

Ved afgrænsningen af de bymæssigt bebyggede områder i sognekommunerne har man fulgt den på det nordiske statistiske chefmøde i 1960 fastsatte definition, hvorefter en bymæssig bebyggelse er en sammenhængende bebyggelse med mindst 200 indbyggere. At bebyggelsen er sammenhængende vil sige, at afstanden mellem husene normalt ikke overstiger 200 m, med mindre afbrydelsen i bebyggelsen skyldes offentlige anlæg, kirkegårde, idrætspladser, erhvervmæssige anlæg o. lign. Denne definition vil også dække den af Forenede Nationers statistiske komite anbefalede afgrænsning af tætbebyggede områder (localities).

Som forstæder til provinsbyer regnes bebyggede områder i sognekommunerne, som danner en direkte fortsættelse af bebyggelsen i en tilgrænsende provinsby, hvilket vil sige, at der ikke er afbrydelse på mere end 200 m, bortset fra sådanne afbrydelser, der skyldes offentlige anlæg, kirkegårde, idrætspladser, erhvervmæssige anlæg o. lign. Provinsbyerne omfatter i alle tilfælde hele det administrativt fastlagte område, uanset om der heri måtte være områder, der ikke er fuldt udbyggede.

Opgørelserne for 1936, 1946 og 1956 lavet på baggrund af folketællingerne, der har fundet sted siden 1930. Beskrivelsen er dog først formuleret i 1956-publikationen, hvor det anføres at afgrænsningen af byerne laves ved 250 indbyggere, *jf. boks B.2*, og ikke som senere ved 200 indbyggere. Det har dog ikke betydning for analyserne dokumenteret i dette notat, da de små byer i begge tilfælde regnes med til 'de mindre provinsbyer og landdistrikterne'.

Afgrænsningen af forstadsbebyggelserne er ikke så præcist formuleret i 1956-publikationen, da der her blot anføres, at bebyggelsen skal være i 'direkte fortsættelse' af hovedbyen, *jf. boks B.2*. Det må dog lægges til grund, at der afgrænsningsmæssigt ikke er betydelige forskelle. Eksempelvis regnes Brabrand-Sdr. Årslev, Holme-Tranbjerg, Vejlbj-Risskov, Viby og Åby

Dato: 8. februar 2017

Sags ID: PRJ-2013-00058
Dok. ID: 2236527

E-mail: JNC@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 14

med som forstæder til Aarhus i 1966. Det er også tilfældet i 1976 opgørelsen.

Dato: 8. februar 2017

Sags ID: PRJ-2013-00058
Dok. ID: 2236527

E-mail: JNC@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 14

Boks B.2: Formuleringer fra dokumentationen af 1956-opgørelsen

Som kriterium for en bymæssig bebyggelse (stationsby og lign.) er opstillet følgende betingelser: bebyggelsen skal være sammenhængende, af bymæssig karakter og skal endvidere have mindst 250 indbyggere.

Som kriterium for en forstadsbebyggelse er opstillet kravet om, at bebyggelsen skal have bymæssig karakter og danne en direkte fortsættelse af bebyggelsen i den tilgrænsende købstad; men alle sådanne bebyggelser betragtes som forstæder uanset indbyggertallets størrelse.

Tællingsskemaerne omfattede alle personer, der som det formuleres i 1956-publikationen "havde opholdt sig på tællingsstedet natten til den 1. oktober 1955, selv om de kun var midlertidigt til stede, og tillige alle de personer, som havde fast bopæl på tællingsstedet, uanset om de opholdt sig i en anden kommune her i landet eller i udlandet." Personer som kun er midlertidigt tilstede, vil formodentligt også kunne have talt med på den faste bopæl, de måtte have andetsteds. I hvilken udstrækning det kan have givet anledning til dobbelttælling af personer, gives der dog ingen oplysninger om i publikationen. Det må dog være af uvæsentligt omfang, da opgørelserne jo udgjorde det officielle Danmarks bud på en befolkningsopgørelse. Opgørelserne betragtes som tilnærmede primoopgørelser 1936, 1946 og 1956, selvom tællingen faktisk hidrører fra 1. oktober året før.

Opgørelsen for 1926 er lavet pr. 5. november 1925, og betragtes på samme måde som en primo-1926 opgørelse. Der er tale om en opgørelse af faktisk tilstedeværende personer. Dog anføres, at dobbelttælling ikke helt kan udelukkes. Derfor har 1926-opgørelsen den samme type forbehold som de senere tællingsskemabaserede opgørelser. Det vurderes dog også her, at være et godt, og i al fald det bedste, bud på en befolkningsopgørelse.

Hovedstadsområdet

Hovedstadsområdet har været afgrænset på forskellig vis i forskellige perioder. Derfor er der udviklet en ny tidskonsistent definition til brug for denne analyse, hvorved metoderne til opgørelserne af provinsbyernes folketal inklusive forstæder tilnærmes. Hovedstadsområdet består i 2016 af landsdel Byen København og de kommuner, hvor flere end 20 pct. af de beskæftigede har arbejdsplads i landsdel Byen København. Afgrænsningen kan ses i analyserapporten Danmark i Forandring ved figur 3.16. *Bilag 2* indeholder en oversigt over hvilke områder der indgik på et givent tidspunkt, og *bilag 3* giver en liste over udvidelserne af s-togsnettet og angiver hvordan det afspejles i afgrænsningen af hovedstadsområdet.

Da byområder er dynamiske og typisk vokser over tid, afgrænses hovedstadsområdet dynamisk hen over den årrække der indgår i analysen. Fra

1926, som er det tidligste år analysen dækker, består hovedstadsområdet af København og Frederiksberg Kommuner, og de kommuner som tidligere udgjorde Københavns Amt samt kommunerne langs kystbanen til og med Fredensborg.

Hovedstadsområdet udvides i løbet af perioden, med de kommuner der infrastruktur-mæssigt forbindes til København i form af s-togsnettet. Den historiske udvikling for s-togsnettet og den betydningen for afgrænsningen af hovedstadsområdet er gengivet i *bilag 2*. Mange af byområderne som er del af hovedstadsområdet består af hele kommuner eller næsten hele kommuner. Derfor opgøres folketallene for hovedstadsområdet på basis af kommunernes folketal.

Dato: 8. februar 2017

Sags ID: PRJ-2013-00058
Dok. ID: 2236527

E-mail: JNC@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 14

Bilag 2 – Udviklingen i folketallet for hovedstadsområdet

Dato: 8. februar 2017

 Sags ID: PRJ-2013-00058
 Dok. ID: 2236527

 E-mail: JNC@kl.dk
 Direkte: 3370 3802

Table B1.1: Udvikling i folketallet for sognekommuner og kommuner i hovedstadsområdet

	1926	1936	1946	1956	1966	1976	1986	1996	2006	2016
Danmark	3.404.555	3.706.349	4.045.232	4.448.401	4.767.597	5.054.410	5.116.273	5.251.027	5.427.459	5.707.251
I alt hovedstadsområdet	814.575	961.605	1.094.031	1.280.981	1.417.274	1.417.042	1.342.998	1.352.106	1.397.594	1.549.215
Andel af befolkningen, i pct.	23,9	25,9	27,0	28,8	29,7	28,0	26,2	25,7	25,8	27,1
København										
København	587.150	666.269	731.707	753.361	678.072	545.350	473.000	476.751	501.158	591.481
Frederiksberg	104.209	113.134	113.584	117.778	110.847	93.692	87.616	88.789	91.855	104.481
Amagerkommunerne										
Dragør	2.088	2.060	2.149	4.260	4.382	11.803	12.637	12.519	13.154	14.142
Store Magleby	1.209	1.278	1.214	1.805	4.991					
Tårnby	8.106	11.608	14.599	34.726	46.343	43.346	40.113	39.172	39.708	42.860
Vestkommunerne										
Brøndby	1.960	2.490	2.915	10.629	27.503	36.514	35.302	34.388	34.247	35.322
Glostrup	4.480	7.034	10.082	15.883	26.898	20.408	19.559	20.181	20.699	22.461
Hvidovre	3.977	8.499	14.208	32.688	44.114	51.213	50.063	48.730	49.762	52.831
Rødovre	3.197	9.233	14.780	27.007	45.680	40.702	36.220	35.607	36.506	38.002
Albertslund						30.891	28.832	29.207	27.853	27.880
Hersted Ø og V	2.438	2.708	2.458	3.291	7.350					
Greve						33.876	44.226	46.983	47.968	49.518
Høje Taastrup					16.907	40.494	43.402	45.341	46.257	49.960
Ishøj						16.632	20.758	21.052	20.820	22.358
Vallensbæk					14.366	10.301	12.012	12.060	12.230	15.419
Nordvest kommunerne										
Gladsaxe	10.537	17.538	27.946	52.376	71.302	68.684	62.049	61.487	61.735	67.914
Herlev	1.717	2.603	3.869	15.666	23.407	26.345	27.363	27.212	27.023	28.423
Ballerup				11.405	35.665	50.988	46.466	45.310	46.654	48.224
Farum					6.991	15.225	16.969	17.940	18.737	
Furesø										40.156
Værløse					11.198	17.266	17.957	17.347	18.633	
Nordkommunerne										
Birkerød	7.057	7.745	7.092	11.124	18.884	21.910	21.477	20.781	22.321	
Gentofte	40.137	63.765	82.113	89.180	85.498	70.253	66.283	66.706	68.623	75.350
Hørsholm	3.591	4.408	7.498	10.352	14.509	20.386	22.959	23.568	24.317	24.965
Lyngby-Taarbæk	13.889	20.482	34.531	56.929	65.015	55.401	50.047	49.860	51.908	55.097
Rudersdal										55.739
Søllerød	10.078	11.822	13.968	20.903	28.939	32.454	31.436	31.007	31.920	
Kommuner i periferien										
Allerød						20.543	21.275	22.159	23.498	24.732
Lillerød					3.340					
Lynge-Uggeløse					2.888					
½ Blivstrød					982					
Fredensborg-Humlebæk						15.642	18.279	18.939	20.025	
Asminderød-Grønholt	6.188	6.514	6.871	8.587	11.074					
Karlebo Sognekommune	2.567	2.415	2.447	3.031	3.753					
Karlebo						12.993	18.672	19.552	19.106	
Fredensborg										40.112
Havdrup-Solrød					3.488					
Jersie-Kirke Skensved					1.820					
Karlstrup Sogn (estimeret som Karlslunde-Karlstrup Sognekommune fraregnet Karlslunde)					1.068					
Solrød						13.730	18.026	19.458	20.877	21.788

Kilde: Statistikbanken BY1, BEF4 og BEF44, Folkemængden – Statistiske Meddelelser fra Danmarks Statistik

Bilag 3 – Udbygningen af s-togsnettet

Dato: 8. februar 2017

Tabel B2.1: Udbygningen af s-togsnettet og betydningen for afgrænsningen af hovedstadsområdet

 Sags ID: PRJ-2013-00058
 Dok. ID: 2236527

 E-mail: JNC@kl.dk
 Direkte: 3370 3802

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 12 af 14

Del af s-togsnettet	Betydning for afgrænsningen af hovedstadsområdet
Køge Bugt-banen mellem Køge og Dybbølsbro (strækningen Dybbølsbro–Vallensbæk åbnet i 1972, forlænget til Hundige i 1976, forlænget til Solrød Strand i 1979, forlænget til Køge i 1983)	Vallensbæk regnes med fra 1966 og Ishøj, Greve og Solrød regnes med fra 1976
Høje Taastrup-banen mellem Høje Taastrup og Valby (strækningen Valby–Glostrup åbnet 1953, forlænget til Taastrup i 1963, i 1986 forlænget til Høje Taastrup)	Høje-Taastrup regnes med fra 1966
Frederikssundbanen mellem Frederikssund og Valby (strækning Valby–Vanløse åbnet i 1941, forlænget til Ballerup i 1949, forlænget til Frederikssund i 1989 – dog kun med enkeltspor mellem Ballerup og Veksø frem til 2000 og mellem Veksø og Frederikssund frem til 2002)	Ballerup regnes med fra 1956
Hareskovbanen mellem Farum og Svanemøllen (1906, opgraderet til S-tog 1977).	Furesø regnes med fra 1966
Nordbanen mellem Hillerød og Hellerup (strækning Hellerup–Holte åbnet i 1936, forlænget til Hillerød i 1968)	Allerød regnes med fra 1966

 Kilde: <https://da.wikipedia.org/wiki/S-tog>

Bilag 4 – Folketallet for de 29 største provinsbyer

Dato: 8. februar 2017

Sags ID: PRJ-2013-00058

By	1926	1936	1946	1956	1966	1976	1986	1996	2006	2016	Relativ udvikling 1926 til 2016, i pct.
Aarhus	92.787	114.875	137.722	165.522	187.342	189.416	195.152	213.826	228.674	264.716	+185,3%
Odense	68.694	87.753	104.391	120.525	132.978	138.348	137.286	144.518	152.060	175.245	+155,1%
Aalborg	55.023	66.190	81.084	91.997	99.815	94.994	113.650	118.500	100.617	112.194	+103,9%
Nørresundby	13.362	14.905	16.356	19.729	23.519	22.339	-	-	20.923	22.478	+68,2%
Esbjerg	28.939	37.032	43.803	52.877	65.279	69.688	71.112	73.331	71.886	72.151	+149,3%
Randers	34.190	39.580	46.490	53.314	57.318	58.521	55.563	55.916	55.909	62.342	+82,3%
Kolding	21.470	23.520	27.660	34.211	40.176	41.612	43.692	52.207	55.045	59.712	+178,1%
Horsens	28.561	30.965	33.547	38.720	41.895	46.603	46.735	47.755	50.983	57.517	+101,4%
Vejle	25.807	29.910	34.262	37.619	42.351	42.175	44.253	47.374	49.928	54.862	+112,6%
Roskilde	19.938	23.514	24.062	29.556	39.147	40.498	39.606	42.154	45.807	50.046	+151,0%
Herning	9.647	12.568	16.285	22.014	29.902	31.263	28.618	29.199	44.437	48.531	+403,1%
Helsingør (inkl. Espergærde)	24.019	26.525	29.599	28.973	37.560	44.943	43.696	44.007	46.475	46.736	+94,6%
Silkeborg	14.326	18.091	20.955	23.474	27.285	32.386	34.172	36.487	41.300	43.885	+206,3%
Næstved	14.403	16.229	20.441	24.057	31.008	37.394	38.160	38.761	41.158	42.979	+198,4%
Fredericia	18.454	21.463	22.963	25.981	34.373	31.031	27.971	29.255	37.074	40.248	+118,1%
Viborg	15.654	17.954	20.740	23.824	26.283	27.825	29.409	31.239	34.114	39.856	+154,6%
Køge	6.238	8.399	10.220	12.140	15.839	27.092	30.194	32.780	34.476	36.831	+490,4%
Holstebro	9.210	10.905	13.491	17.092	23.249	27.251	28.921	30.463	31.955	35.392	+284,3%
Slagelse	15.946	17.650	20.466	22.911	24.767	27.336	28.627	30.483	31.778	33.000	+106,9%
Hillerød	9.950	11.720	14.023	16.979	20.774	24.404	25.401	26.692	28.941	31.889	+220,5%
Sønderborg	10.776	13.060	14.819	18.682	23.111	27.275	25.069	26.232	27.391	27.595	+156,1%
Holbæk	11.969	12.703	13.701	15.587	17.407	19.881	21.512	22.601	25.622	27.579	+130,4%
Svendborg	18.093	19.332	21.512	24.058	24.505	23.294	25.243	27.372	27.199	27.074	+49,6%
Hjørring	11.573	12.295	14.129	16.155	18.599	22.835	23.813	24.729	24.813	25.626	+121,4%
Frederikshavn	14.603	14.931	16.827	20.018	24.379	25.316	25.137	24.935	23.636	23.402	+60,3%
Ringsted	6.123	7.376	8.749	10.241	13.292	16.005	17.098	17.714	19.234	22.231	+263,1%
Haderslev	14.326	16.108	17.583	19.075	21.143	19.861	19.568	21.026	21.140	21.994	+53,5%
Ølstykke-Stenløse	988	983	1.050	1.152	2.910	6.491	11.513	11.977	19.490	21.966	+2124,1%
Skive	8.712	10.799	12.555	15.378	17.106	18.735	19.320	20.377	20.572	20.617	+136,7%
29 største provinsbyer	624.768	738.317	860.535	1.003.013	1.166.222	1.241.303	1.262.004	1.333.887	1.432.127	1.548.694	+147,9%

Note: De 29 største provinsbyer er defineret som de byer der har mindst 20.000 indbyggere i 2016. Nørresundby regnes for nogle år som del af Aalborg, og som særskilt by i andre år.

Kilde: Statistikbanken BY1, BEF4 og BEF44, Folkemængden – Statistiske Meddelelser fra Danmarks Statistik

Bilag 5 – Udviklingen i folketallet 2006 til 2016

Dato: 8. februar 2017

 Sags ID: PRJ-2013-00058
 Dok. ID: 2236527

 E-mail: JNC@kl.dk
 Direkte: 3370 3802

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 14 af 14

Byområde	2006	2016	2006-2016
Danmark	5.427.459	5.707.251	5,2%
Hovedstadsområdet	1.397.594	1.549.215	10,8%
Mindre provinsbyer og landområder	2.617.228	2.609.342	-0,3%
29 største provinsbyer	1.412.637	1.548.694	9,6%
Viborg	34.114	39.856	16,8%
Aarhus	228.674	264.716	15,8%
Ringsted	19.234	22.231	15,6%
Odense	152.060	175.245	15,2%
Horsens	50.983	57.517	12,8%
Ølstykke-Stenløse	19.490	21.966	12,7%
Randers	55.909	62.342	11,5%
Aalborg	100.617	112.194	11,5%
Holstebro	31.955	35.392	10,8%
Hillerød	28.941	31.889	10,2%
Vejle	49.928	54.862	9,9%
Roskilde	45.807	50.046	9,3%
Herning	44.437	48.531	9,2%
Fredericia	37.074	40.248	8,6%
Kolding	55.045	59.712	8,5%
Holbæk	25.622	27.579	7,6%
Nørresundby	20.923	22.478	7,4%
Køge	34.476	36.831	6,8%
Silkeborg	41.300	43.885	6,3%
Næstved	41.158	42.979	4,4%
Haderslev	21.140	21.994	4,0%
Slagelse	31.778	33.000	3,8%
Hjørring	24.813	25.626	3,3%
Sønderborg	27.391	27.595	0,7%
Helsingør	46.475	46.736	0,6%
Esbjerg	71.886	72.151	0,4%
Skive	20.572	20.617	0,2%
Svendborg	27.199	27.074	-0,5%
Frederikshavn	23.636	23.402	-1,0%

Kilde: Beregningerne er lavet på baggrund af bilag 4.